

UNIVERSITY OF PRETORIA
Digitiseringswerksessie (NALN)
11 – 12 November 2010

UNIVERSITEIT VAN PRETORIA
UNIVERSITY OF PRETORIA
YUNIBESITHI YA PRETORIA

Denkleiers • Leading Minds • Dikgopolo tša Dihalefi

Ria Groenewald
Digitiseringskoördineerder
Department Biblioteekdienste
Universiteit van Pretoria
Ria.groenewald@up.ac.za

**JUNGLE
GYM USED
AT OWN
RISK.**

Wet op Nasionale Erfenishulpbronne No. 25 van 1999

- Wet goedgekeur op 14 APRIL 1999 - Datum van inwerkingtreding: 1 April 2000
- Om 'n geïntegreerde en interaktiewe stelsel vir die bestuur van die nasionale erfenishulpbronne te vestig;
- om goeie regering op alle vlakke te bevorder, en die burgerlike samelewing te bemagtig om hulle erfenishulpbronne te koester en te bewaar sodat dit aan toekomstige geslagte nagelaat kan word;
- om algemene beginsels te bepaal vir die beheer van erfenishulpbronnebestuur dwarsdeur die Republiek;
- om 'n geïntegreerde stelsel vir die identifisering, evaluering en bestuur van die erfenishulpbronne van Suid-Afrika in te stel;

Wet op Nasionale Erfenishulpbronne No. 25 van 1999

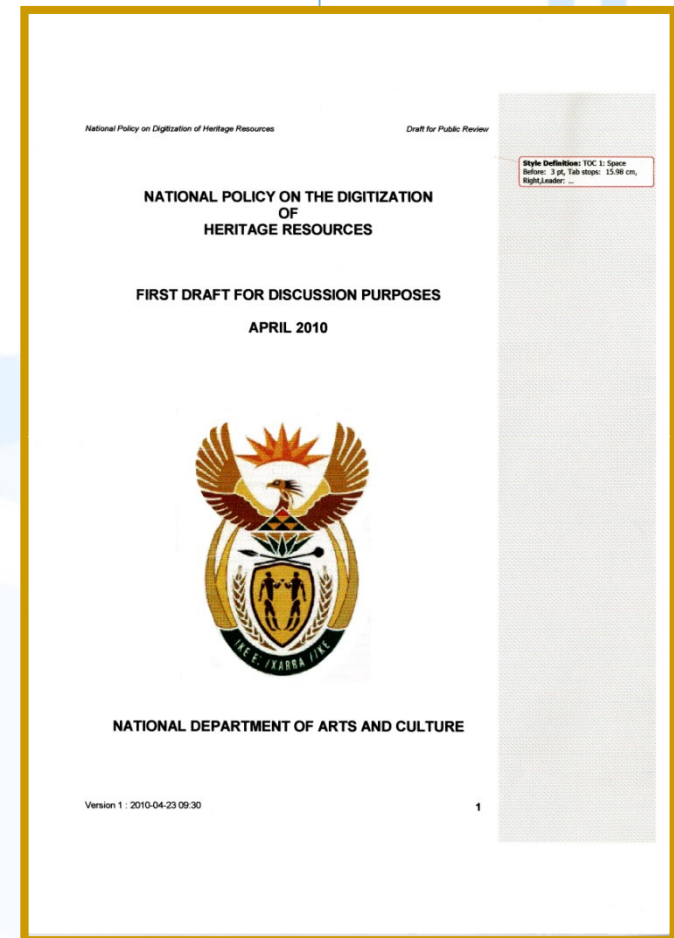

- om die Suid-Afrikaanse Erfenishulpbronagentskap tesame met sy Raad in te stel om die bestuur van erfenishulpbronne op nasionale vlak te koördineer en te bevorder;
- om essensiële nasionale norme te onderhou en norme om standarde vir die bestuur van erfenishulpbronne in die Republiek te stel en om erfenishulpbronne van nasionale betekenis te beskerm;
- om die uitvoer van nasionaal betekenisvolle erfenisvoorwerpe en die invoer in die Republiek van kulturele eiendom wat onwettig uit ander lande uitgevoer word, te beheer;
- om die provinsies in staat te stel om erfenisowerhede in te stel, wat bevoegdhede moet aanneem om sekere kategorieë erfenishulpbronne te beskerm en te bestuur;
- om voorsiening te maak vir die beskerming en bestuur van bewarenswaardige plekke en gebiede deur plaaslike owerhede;
- en om voorsiening te maak vir aangeleenthede wat daarmee in verband staan.

Roger Layton (RLA) (Draft policy on Digitisation)

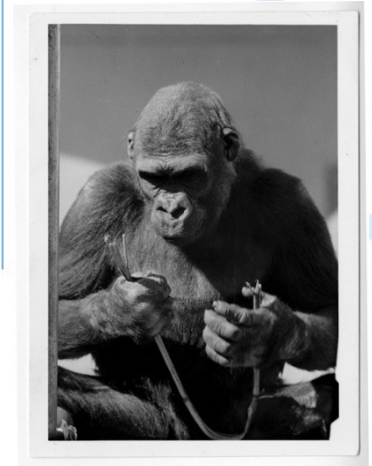
- Doelwit: Opstel van 'n Nasionale Beleid vir digitisering van erfenisbronne
- Wergroep:
Projekbestuurder: Roger Layton
bygestaan deur Tseli Tlelai: Senior Verskaffer (supplier?)
Mpho Zwane: Projek Ondersteuning
- Africa Media Online (David Larsen)
Cultmatrix Heritage Consultants: verteenwoordig deur Robert de Jong, David Hart, Daphne Mashaba

Nasionale oudit (1)

<http://stardata.nrf.ac.za/Carnegie/Documents/NRF%20Carnegie%20%20Digitisation%20Audit%20Repot%20August%202009.pdf>

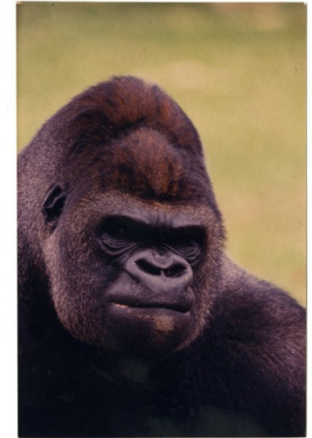

Die volgende elemente was geïdentifiseer as van belang in die oudit

- wie en watter instansies is betrokke met digitiserings projekte
- potensiële projekte vir digitisering in Suid-Afrika
- bepaal prioriteite en inhoud van versamelings vir digitisering
- voorsien 'n voorlopige lys vir bespreking aan belanghebbendes
- voorsien 'n lys van langtermynprojekte of projekte tans in produksie om moontlike duplisering te voorkom

Nasionale oudit (2)

- bepaal die meriete vir 'n nasionale digitisering-sentrum asook die aktiwiteite in so 'n potensiele regeringstruktuur
- versamel data en inligting vir die daarstelling van 'n portaal vir digitale projekte wat toegang tot die inligting sal verseker
- identifiseer vlakke van kundigheid en vaardighede beskikbaar in Suid-Afrika
- bepaal die behoeftes aan vaardighede, kundigheid, en infrastuktuur
- nasionale databasis van inisiatiewe (moet voortdurend opdateer word)

Nasionale oudit (3)

Die verslag sal die volgende moet bevat:

- inhoud en tipe materiaal van die versamelings waaraan gewerk word
- onderwerpe vir moontlike digitisering
- motivering vir digitisering van versamelings
- status van die vlakke van kundigheid in die organisasie waar die versamelings gehuisves word
- beskikbaarheid van sagteware, hardeware en stelsels
- internettoegang en/of toegang tot inligting vanaf ander instansies
- beleid en prosedures huidig in plek met verwysing na elektroniese data

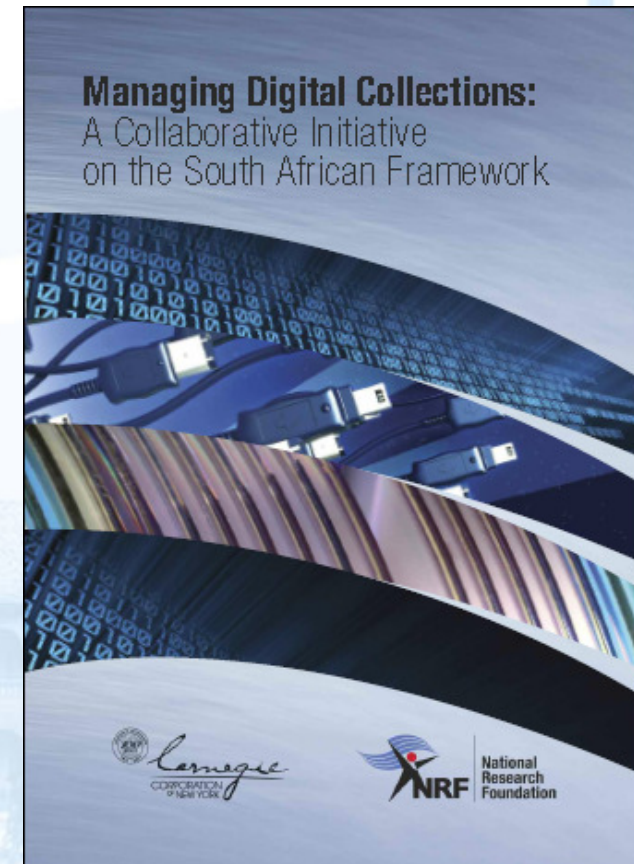

Carnegie Projek: Handleiding (NRF)

- Die handleiding is voltooi en sal eersdaags uitgegee word
- Daar word nou gewerk aan die handleiding wat gebruik gaan word tydens opleiding
- Die verwagte uitkomstete moet bepaal word vir opleiding en opgevolg word

Draft Guidelines on Electronic Publications Policy Framework

Policy Statement

- The draft guidelines on electronic publications policy is based on legislative frameworks within which the National Library of South Africa operates: namely, the National Library of South Africa Act (No: 92 of 1998) and the Legal Deposit Act (No: 54 of 1997).

Draft Guidelines on Electronic Publications Policy Framework

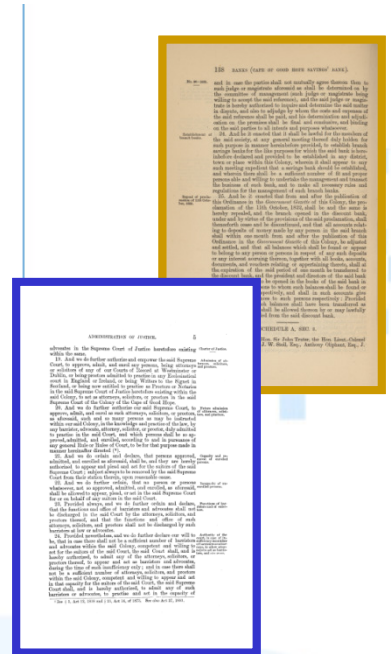
The objects of the National Library are to contribute to socio-economic, cultural, educational, scientific and innovative development by collecting, recording, preserving and making available the national documentary heritage and promoting an awareness and appreciation thereof, by fostering information literacy, and by facilitating access to the world's information resources.

Wet op Pliglewering

- Daar is 'n werkgroep saamgestel om te werk aan pliglewering van digitale objekte met die klem op :
  - Versameling van elektroniese publikasies
  - Metadata Standaarde; en
  - Preservering van digitale inligting
- Die werkgroep sal ook kyk na “crawlers” wat webwerwe kan intrek in 'n digitale argief

Die begrip - Digitisering

Kundige leiding mag nodig wees om

- seker te maak dat alle stappe in die digitiserings proses oordink is
- kriteria te bepaal wat gebruik word vir die proses
- indeksing (metadata standarde)
- watter formate gaan gebruik word, tipe standarde vir verskillende materiaal
- stoor medium en preserverings tegnieke vir Langtermyn bruikbaarheid

Waarom moet ons saamwerk

- Besikbaarheid van fondse – biblioteke, museums en argiewe kan nie langer in isolasie bestaan nie
- Kultuur historiese instansies kan ryker versamelings digitaal verkry deur middel van samewerking en oop toegang
- Samewerking kan ook die waarde van die versamelings aanvul
- Samewerking laat elke vennoot toe om binne sy swak- en sterkpunte te beweeg in die elektroniese omgewing

Wêreld standarde in digitisering

- Digitisering kan nie net lukraak op klein skandeerders gedoen word nie
- Die fisiese versameling bly nogsteeds die waardevolle deel van die versameling
- Elke tipe bron moet skandeer word volgens die ooreengekome standarde
- Besluite moet geneem word oor die mate van afwerking
- Die argivale weergawe moet liefers op 'n toegewysde bediener gestoor word
- Die voortdurende en toekomstige onderhoud van die versameling moet in plek wees

Seleksie Kriteria

Administratiewe Kriteria: Missie, Versamelingsbeleid, Toegang

- Besluit waarom wil die organisasie digitiseer
- Wat is die voordele en ondersteun dit die organisasie se missie
- Is alle rolspelers ten volle bewus van wat gedigitiseer gaan word en vir watter doel
- Ondersteun digitisering die fokus van die versamelingsbeleid
- Is daar finansiële ondersteuning beskikbaar
- Is daar a meganisme in plek (toegewysde personeel)
- Evalueer vordering en sien toe dat digitisering die doelwitte aanvul

Waarde toevoeging

- Vergemaklik die digitale bronne toegang tot inligting
- Word waarde toegevoeg tot die fisiese materiaal
- Die teiken gebruiker bepaal die inhoud en intellektuele waarde van die materiaal
- Indien die doel van digitisering argivale preservering is, moet alle materiaal in die versameling oorweeg word vir digitisering
- Indien toegang die hoofdoel is, sal die manier van toegang tot die inligting die modus operandi bepaal
- kopieregklaring

Toerusting

Mikrofiche skandeerder

Digibook skandeerder

Skyfie skandeerder

Platbed skandeerder

“Tape deck”

Platespeler

